

ZAKON

O ORGANSKOJ PROIZVODNJI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se proizvodnja poljoprivrednih i drugih proizvoda metodama organske proizvodnje (u daljem tekstu: organska proizvodnja), ciljevi i načela organske proizvodnje, metode organske proizvodnje, kontrola i sertifikacija u organskoj proizvodnji, prerada, obeležavanje, skladištenje, prevoz, promet, uvoz i izvoz organskih proizvoda, kao i druga pitanja od značaja za organsku proizvodnju.

Primena zakona

Član 2.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na proizvode koji potiču iz svih faza organske biljne i stočarske proizvodnje, uključujući životinjsku akvakulturu, kada su ti proizvodi namenjeni prometu (u daljem tekstu: proizvodi organske proizvodnje), i to:

- 1) primarne poljoprivredne proizvode;
- 2) prerađene poljoprivredne proizvode koji se koriste kao hrana;
- 3) hranu za životinje;
- 4) seme, rasad i sadni materijal;
- 5) kvasce koji se koriste kao hrana i hrana za životinje.

Proizvodi dobijeni lovom divljih životinja i ribolovom ne smatraju se proizvodima organske proizvodnje.

Značenje izraza

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *biljna proizvodnja* jeste proizvodnja biljnih proizvoda koji potiču sa proizvodnih jedinica, uključujući sakupljanje divljih biljnih vrsta iz prirodnih staništa u komercijalne svrhe;

2) *izdavanje potvrde* jeste postupak na osnovu koga ovlašćena kontrolna organizacija izdaje potvrdu da je uveženi organski proizvod proizveden u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

3) *kontrola* jeste sprovođenje niza aktivnosti u cilju utvrđivanja usklađenosti sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

4) *kontrolna organizacija* jeste nezavisno pravno lice koje vrši kontrolu i sertifikaciju u organskoj proizvodnji;

5) *konvencionalna proizvodnja* jeste svaka proizvodnja poljoprivrednih i drugih proizvoda koja nije organska proizvodnja;

6) *obeležavanje* jeste stavljanje svakog izraza, reči, oznake, zaštitnog znaka, imena brenda, žiga i simbola u vezi sa proizvodom, a koji se stavlja na svako

pakovanje, dokument, izveštaj, etiketu, karton, prsten ili ogrlicu, koji prate taj proizvod;

7) *oznaka „ORGANSKI PROIZVOD”* jeste znak ili obeležje na proizvodu kojim se označava da je taj proizvod proizveden u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

8) *organska proizvodnja* jeste proizvodnja poljoprivrednih i drugih proizvoda koja se zasniva na primeni metoda organske proizvodnje u svim fazama proizvodnje, a koja isključuje upotrebu genetički modifikovanih organizama i proizvoda koji se sastoje ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizama, kao i upotrebu jonizujućeg zračenja, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

9) *organski proizvod* jeste svaki proizvod koji je proizveden i označen u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

10) *period konverzije* jeste vremenski period potreban za prelazak sa konvencionalne proizvodnje na organsku proizvodnju u toku kojeg se na proizvodnoj jedinici primenjuju odredbe ovog zakona;

11) *plan kontrole* jeste plan koji sačinjava ovlašćena kontrolna organizacija, a koji sadrži opis aktivnosti koje će kontrolna organizacija preduzeti u oblasti organske proizvodnje, kao i opšte informacije o strukturi, rasporedu rada i organizaciji kontrolnih mera u oblasti organske proizvodnje;

12) *prerada organskih proizvoda* jeste postupak pripreme, čuvanja i obrade organskih proizvoda, uključujući klanje i konfekcioniranje životinja, kao i pakovanje i/ili obeležavanje organskih proizvoda;

13) *proizvodna jedinica* jeste zemljište, objekat, prostorija ili prostor koji se koriste za proizvodnju (proizvodne parcele, pašnjaci, otvoreni prostor, stočarski objekti, ribnjaci, sistemi za akvakulturu i proizvodnju morskih trava, priobalje čije je korišćenje dozvoljeno, prostori za skladištenje biljaka, biljnih proizvoda, proizvoda morskih trava, proizvoda od životinja, sirovina i svih drugih inputa značajnih za organsku proizvodnju);

14) *proizvođač* jeste pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik koje proizvodi, prerađuje, stavlja u unutrašnji, odnosno spoljnotrgovinski promet organske proizvode u skladu sa zakonom;

15) *sertifikacija* jeste postupak na osnovu koga ovlašćena kontrolna organizacija izdaje pismeno uverenje (sertifikat) kojim potvrđuje da je organski proizvod proizveden u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

16) *stočarska proizvodnja* jeste uzgoj domaćih kopnenih i vodenih životinja na proizvodnim jedinicama, uključujući pčelarstvo, kao i sakupljanje životinjskih vrsta iz prirodnih staništa u komercijalne svrhe;

17) *uvoznik* jeste pravno lice, odnosno preduzetnik koje uvozi organske proizvode, radi njihovog stavljanja u promet;

18) *faze u organskoj proizvodnji* jesu sve faze u primarnoj proizvodnji, preradi, skladištenju, prevozu i prometu, uključujući distribuciju, uvoz i izvoz organskih proizvoda.

Podsticajne mere u organskoj proizvodnji

Član 4.

Sredstva za podsticajne mere za razvoj i unapređenje organske proizvodnje obezbeđuju se iz:

- 1) budžeta Republike Srbije;
- 2) donacija;
- 3) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Cilj zakona

Član 5.

Cilj ovog zakona jeste:

1) uspostavljanje organske proizvodnje kao celovitog sistema upravljanja i proizvodnje hrane koji se bazira na ekološkoj praksi, visokom stepenu biološke raznovrsnosti (biodiverzitet), očuvanju prirodnih resursa i primeni visokih standarda o dobrobiti životinja i načina proizvodnje korišćenjem prirodnih supstanci i postupaka;

2) uravnotežena biljna i stočarska proizvodnja koja uvažava prirodne sisteme i cikluse, održava i poboljšava plodnost i kvalitet zemljišta, kvalitet vode i vazduha;

3) racionalno korišćenje energije i prirodnih resursa, kao što su zemljište, voda, organske materije i sl;

4) proizvodnja različitih organskih poljoprivrednih proizvoda u skladu sa zahtevima potrošača za organskom hranom, uz primenu postupaka koji nisu štetni za zdravlje ljudi, biljaka, životinja i životnu sredinu u celini.

Osnovna načela

Član 6.

Osnovna načela u organskoj proizvodnji jesu:

1) načelo upravljanja prirodnim i biološkim procesima, koje se odnosi na upravljanje prirodnim i biološkim procesima zasnovanim na ekološkim sistemima korišćenja prirodnih resursa, uz primenu metoda koje obuhvataju:

(1) žive organizme i mehaničke proizvodne metode,

(2) proizvodnju biljaka u zemljištu, stočarsku proizvodnju ili akvakulturu koja uvažava principe održive eksploatacije ribnjaka,

(3) zabranu upotrebe genetički modifikovanih organizama i proizvoda koji se sastoje ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizama, sa izuzetkom veterinarskih medicinskih proizvoda,

(4) proizvodne procese koji se baziraju na proceni rizika i odgovarajućih preventivnih mera, kada je to potrebno;

2) načelo ograničene upotrebe ulaznog repromaterijala (spoljašnji inputi), koje se odnosi na ograničenje upotrebe ulaznog repromaterijala u organskoj proizvodnji, pri čemu se mogu koristiti:

(1) inputi iz organske proizvodnje,

(2) prirodne ili prirodno prozvedene supstance,

(3) spororastvorljiva mineralna đubriva;

3) načelo strogog ograničenja upotrebe hemijskih sintetizovanih inputa, koje se odnosi na strogo ograničenje upotrebe sintetizovanih inputa u organskoj poljoprivredi, izuzev:

(1) ako odgovarajući sistemi upravljanja ne daju zadovoljavajuće rezultate,

(2) ako spoljašnji inputi iz tačke 2) ovog člana nisu dostupni na tržištu,

(3) ako upotreba spoljašnjih inputa iz tačke 2) ovog člana ima neprihvatljiv uticaj na životnu sredinu;

4) načelo prilagođavanja, koje se odnosi na prilagođavanje metoda organske proizvodnje regionalnim i lokalnim klimatskim i agroekološkim uslovima, sanitarnom stanju, stepenu razvoja i specifičnostima tradicionalnog načina uzgoja;

5) načelo održavanja i poboljšanja života u zemljištu i prirodne plodnosti tla, stabilnosti tla i biološke raznovrsnosti koja sprečava i onemogućava sabijanje i eroziju zemljišta, kao i hranjenje biljaka prvenstveno kroz ekosistem tla.

II. SUBJEKTI KOJI OBAVLJAJU POSLOVE U VEZI SA ORGANSKOM PROIZVODNJOM

Stručni savet za organsku proizvodnju

Član 7.

Radi razmatranja stručnih pitanja, davanja stručnih mišljenja i učešća u realizaciji projektnih zadataka u oblasti organske proizvodnje, ministar nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: ministar), u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava, rešenjem osniva posebnu radnu grupu - Stručni savet za organsku proizvodnju (u daljem tekstu: Stručni savet).

Stručni savet razmatra stručna pitanja, daje stručna mišljenja i učestvuje u realizaciji projektnih zadataka u vezi sa:

1) planovima i posebnim programima u oblasti organske proizvodnje;

2) davanjem preporuka za stručno osposobljavanje kadrova;

3) davanjem preporuka za izradu propisa u oblasti organske proizvodnje;

4) davanjem preporuka u cilju unapređenja organske proizvodnje, i

5) obavljanjem drugih neophodnih zadataka u vezi sa organskom proizvodnjom.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije

Član 8.

Poslove u vezi sa organskom proizvodnjom obavlja ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede – Direkcija za nacionalne referentne laboratorije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

III. KONTROLNE ORGANIZACIJE

Uslovi za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije

Član 9.

Za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji Ministarstvo može ovlastiti kontrolnu organizaciju koja je registrovana u Registar privrednih subjekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata, koja ima akt o akreditaciji izdat od strane nadležnog akreditacionog tela Republike Srbije u skladu sa odgovarajućim srpskim, evropskim i međunarodnim standardima i koja ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti i kadrovske osposobljenosti (u daljem tekstu: ovlašćena kontrolna organizacija).

Ministar rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji iz stava 1. ovog člana, kao i broj koda ovlašćene kontrolne organizacije.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana izdaje se na period od godinu dana i može se produžiti u skladu sa uslovima koji su predviđeni ovim zakonom.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministar bliže propisuje uslove koje treba da ispuni kontrolna organizacija iz stava 1. ovog člana za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji.

Zahtev za utvrđivanje ispunjenosti uslova

Član 10.

Kontrolna organizacija podnosi Ministarstvu zahtev za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji do 30. juna tekuće godine za narednu godinu.

Ovlašćena kontrolna organizacija može u roku iz stava 1. ovog člana podneti zahtev za obnavljanje ovlašćenja za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji.

U slučaju iz stava 2. ovog člana Ministarstvo utvrđuje da li ovlašćena kontrolna organizacija i dalje ispunjava uslove iz člana 9. ovog zakona za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji.

Spisak ovlašćenih kontrolnih organizacija

Član 11.

Ministarstvo utvrđuje spisak ovlašćenih kontrolnih organizacija i objavljuje ga u „Službenom glasniku Republike Srbije” jednom godišnje.

Evidencija o ovlašćenim kontrolnim organizacijama

Član 12.

Ministarstvo vodi evidenciju o ovlašćenim kontrolnim organizacijama koja sadrži podatke o: nazivu i adresi ovlašćene kontrolne organizacije; datumu ponošenja zahteva za davanje, odnosno obnavljanje ovlašćenja; datumu donošenja rešenja o ovlašćenju, odnosno obnavljanju ovlašćenja; broju koda ovlašćene kontrolne organizacije; nastalim promenama u vezi sa ispunjenošću uslova za

obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u oblasti kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskoj formi.

Obaveza dostavljanja podataka i oduzimanje ovlašćenja

Član 13.

Ovlašćena kontrolna organizacija dužna je da bez odlaganja o svakoj promeni uslova za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji iz člana 9. ovog zakona pisanim putem obavesti Ministarstvo i dostavi dokaze o nastaloj promeni.

Ako ovlašćena kontrolna organizacija prestane da ispunjava uslove za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji iz člana 9. ovog zakona, kao i na zahtev ovlašćene kontrolne organizacije ministar rešenjem oduzima ovlašćenje kontrolnoj organizaciji za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

IV. METODE ORGANSKE PROIZVODNJE

Metode organske biljne proizvodnje

Član 14.

Metode organske biljne proizvodnje obuhvataju izbor vrsta i sorti bilja; plodored; sisteme obrade zemljišta; sredstva i način đubrenja; sistem održavanja plodnosti zemljišta; način suzbijanja biljnih bolesti, štetočina i korova; način sakupljanja divljih biljnih vrsta iz prirodnih staništa.

Ministar bliže propisuje metode organske biljne proizvodnje iz stava 1. ovog člana.

Metode organske stočarske proizvodnje

Član 15.

Metode organske stočarske proizvodnje obuhvataju izbor vrsta i rasa životinja; način uzgoja životinja i objekte za uzgoj životinja; ishranu i zdravstvenu zaštitu životinja; prevoz i klanje životinja; postupanje sa životinjama koje su nabavljene sa drugih farmi; način sakupljanja životinjskih vrsta iz prirodnih staništa.

Ministar bliže propisuje metode organske stočarske proizvodnje iz stava 1. ovog člana.

Reproduktivni materijal koji se koristi u organskoj proizvodnji

Član 16.

Reproduktivni materijal za biljnu i stočarsku proizvodnju koji se koristi u organskoj proizvodnji mora da bude proizveden metodama organske proizvodnje.

Proizvodnja semena metodama organske proizvodnje vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje proizvodnja semena, rasada i sadnog materijala, uz primenu metoda organske proizvodnje.

Izuzetno od stava 1. ovog člana proizvođaču se može odobriti korišćenje reproduktivnog materijala iz konvencionalne proizvodnje, pod uslovom da taj materijal nije tretiran sredstvima za zaštitu bilja koja nisu dozvoljena u organskoj proizvodnji, ako:

- 1) na tržištu nema materijala koji je proizveden metodama organske proizvodnje;
- 2) je korišćenje tog materijala opravdano za sprovođenje naučnoistraživačkih ispitivanja;
- 3) se radi o autohtonoj sorti.

U slučaju iz stava 3. ovog člana korišćenje reproduktivnog materijala iz konvencionalne proizvodnje u periodu konverzije proizvođaču odobrava ovlašćena kontrolna organizacija, a posle isteka perioda konverzije Ministarstvo.

V. KONTROLA I SERTIFIKACIJA U ORGANSKOJ PROIZVODNJI

1. Uključivanje proizvođača u organsku proizvodnju

Ugovor o kontroli i sertifikaciji i period konverzije

Član 17.

Postupak uključivanja proizvođača u organsku proizvodnju pokreće se prijavom koju proizvođač podnosi ovlašćenoj kontrolnoj organizaciji.

Na osnovu prijave iz stava 1. ovog člana proizvođač i ovlašćena kontrolna organizacija zaključuju ugovor o vršenju kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji, kojim se određuje evidencioni broj koji dobija proizvođač.

Od dana zaključenja ugovora iz stava 2. ovog člana počinje period konverzije.

Ministar bliže propisuje dužinu trajanja perioda konverzije u biljnoj i stočarskoj proizvodnji.

Obaveze proizvođača u organskoj proizvodnji

Član 18.

Proizvođač koji je zaključio ugovor iz člana 17. stav 2. ovog zakona dužan je da od dana zaključenja tog ugovora organsku proizvodnju obavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Proizvođač iz stava 1. ovog člana dužan je da o svojoj proizvodnji vodi evidenciju u skladu sa uputstvom ovlašćene kontrolne organizacije, kao i da ovlašćenu kontrolnu organizaciju svake godine, u roku koji odredi ovlašćena kontrolna organizacija, pismeno obavesti o dinamici proizvodnje useva, uz dostavljanje pregleda po parcelama.

Proizvođač iz stava 1. ovog člana dužan je da omogući ovlašćenoj kontrolnoj organizaciji vršenje kontrole.

Ako proizvođač iz stava 1. ovog člana u okviru poljoprivrednog gazdinstva ima i proizvodnu jedinicu koja se koristi za konvencionalnu proizvodnju dužan je da ovlašćenoj kontrolnoj organizaciji omogući vršenje kontrole i te proizvodne jedinice.

2. Kontrola u organskoj proizvodnji

Uslovi za obavljanje poslova kontrole

Član 19.

U ovlaštenoj kontrolnoj organizaciji poslove kontrole može da obavlja lice koje je stručno osposobljeno za obavljanje kontrole u organskoj proizvodnji (u daljem tekstu: kontrolor).

Poslove kontrole iz stava 1. ovog člana ne može da obavlja kontrolor ako:

- 1) je istovremeno i proizvođač koji je uključen u organsku proizvodnju ili se bavi prometom organskih proizvoda;
- 2) obavlja poslove kontrole u više od jedne kontrolne organizacije.

Ovlašćena kontrolna organizacija dužna je da preduzme potrebne mere kako bi osigurala poverljivost informacija koje se dobijaju tokom sprovođenja kontrole i sertifikacije.

Način vršenja kontrole

Član 20.

Kontrola u organskoj proizvodnji vrši se na način kojim se obezbeđuje objektivnost, nepristrasnost, odsustvo sukoba interesa, efikasnost, profesionalnost, doslednost i kvalitet, i to:

- 1) u svim fazama organske proizvodnje;
- 2) za sve proizvode iz člana 2. ovog zakona;
- 3) primenom odgovarajućeg načina kontrole;
- 4) na osnovu dokumentovane procedure.

Ako se prilikom kontrole iz stava 1. ovog člana uoči da postoje određene nepravilnosti u načinu obavljanja proizvodnje organskih proizvoda, ovlašćena kontrolna organizacija može proizvođaču da odredi korektivne mere u cilju usklađivanja proizvodnje sa odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega.

Ministar bliže propisuje način vršenja kontrole u organskoj proizvodnji, kao i mere koje ovlašćena kontrolna organizacija određuje u slučaju utvrđenih nepravilnosti u načinu obavljanja proizvodnje organskih proizvoda.

Vršenje kontrole

Član 21.

Ovlašćena kontrolna organizacija dužna je da najmanje jednom godišnje izvrši punu fizičku kontrolu i kontrolu dokumentacije proizvođača i da o izvršenoj kontroli sačini pisani izveštaj koji potpisuje i proizvođač.

Sertifikat i potvrda

Član 22.

Na osnovu izveštaja o izvršenim kontrolama, ovlašćena kontrolna organizacija izdaje sertifikat da je proizvod ili proces proizvodnje u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega (u daljem tekstu: sertifikat).

Za sertifikovane organske proizvode koji se uvoze, ovlašćena kontrolna organizacija na osnovu izvršene kontrole dokumentacije i sertifikata koji je izdat od nadležnog organa zemlje porekla sertifikovanog organskog proizvoda izdaje potvrdu da je taj proizvod proizveden u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega (u daljem tekstu: potvrda).

U postupku izdavanja potvrde iz stava 2. ovog člana uvoznik je dužan da ovlašćenoj kontrolnoj organizaciji dostavi potrebnu dokumentaciju na osnovu koje se može utvrditi da je taj proizvod proizveden u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega i da je za njega izdat sertifikat od strane nadležnog organa zemlje porekla.

Poslove iz st. 1. i 2. ovog člana ovlašćena kontrolna organizacija vrši kao poverene poslove.

Na pitanja koja ovim zakonom nisu posebno uređena, a odnose se na postupak izdavanja sertifikata i potvrde, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Ministar bliže propisuje dokumentaciju koja se dostavlja radi izdavanja potvrde iz stava 2. ovog člana.

Evidencija koju vodi ovlašćena kontrolna organizacija

Član 23.

Ovlašćena kontrolna organizacija dužna je da vodi evidenciju koja naročito sadrži podatke o:

- 1) imenu i adresi, odnosno poslovnom imenu i sedištu proizvođača, kao i podatke o licu odgovornom za organsku proizvodnju (ime i kontakt telefon);
- 2) adresi jedinice za organsku proizvodnju;
- 3) datumu početka perioda konverzije;
- 4) broju koda svih kontrolnih organizacija kod kojih je organski proizvođač bio registrovan posle uključivanja u organsku proizvodnju;
- 5) obradivim površinama pod organskom proizvodnjom;
- 6) području sa kojeg su sakupljene divlje biljne i životinjske vrste iz prirodnih staništa, u skladu sa propisom kojim se uređuje sakupljanje i korišćenje divljih biljaka i životinja;
- 7) vrsti i broju životinja na poljoprivrednom gazdinstvu;
- 8) izdatim sertifikatima i potvrdama;
- 9) proizvodnji reproduktivnog materijala.

Ovlašćena kontrolna organizacija dužna je da evidenciju iz stava 1. ovog člana čuva najmanje tri godine.

Ovlašćena kontrolna organizacija dužna je da na zahtev Ministarstva dostavi podatke iz evidencije iz stava 1. ovog člana.

Ministar bliže propisuje sadržinu i obrazac evidencije iz stava 1. ovog člana, kao i način vođenja te evidencije.

Godišnji izveštaj o organskoj proizvodnji

Član 24.

Ovlašćena kontrolna organizacija dužna je da Ministarstvu svake godine najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu dostavi godišnji izveštaj o organskoj proizvodnji, koji sadrži podatke iz evidencije iz člana 23. ovog zakona.

Zbirna evidencija

Član 25.

Na osnovu podataka iz godišnjih izveštaja iz člana 24. ovog zakona Ministarstvo vodi zbirnu evidenciju o organskoj proizvodnji.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskom obliku.

Ministar bliže propisuje sadržinu i obrazac evidencije iz stava 1. ovog člana.

VI. PRERADA, OBELEŽAVANJE, SKLADIŠTENJE, PREVOZ, PROMET, UVOZ I IZVOZ ORGANSKIH PROIZVODA

Prerada organskih proizvoda

Član 26.

Tehnološki postupak prerade u organskoj proizvodnji odvija se u kontinuitetu bez mešanja proizvoda iz organske proizvodnje sa sastojcima, supstancama i proizvodima iz perioda konverzije, odnosno proizvodima iz konvencionalne proizvodnje, kao i bez upotrebe jonizujućeg zračenja, genetički modifikovanih organizama i njihovih derivata.

Ako se u tehnološkom postupku prerade iz stava 1. ovog člana koriste tehnološke linije koje se koriste i za preradu proizvoda iz konvencionalne proizvodnje, te tehnološke linije se pre upotrebe u organskoj proizvodnji moraju temeljno očistiti i oprati.

Ministar bliže propisuje tehnološke postupke prerade u organskoj proizvodnji, sastojke, aditive i pomoćne supstance koje se koriste u preradi proizvoda iz stava 1. ovog člana, kao i način čišćenja i sredstva za čišćenje tehnoloških linija iz stava 2. ovog člana.

Obeležavanje organskih proizvoda

Član 27.

Domaći neprerađeni sertifikovani organski proizvod obeležava se oznakom „ORGANSKI PROIZVOD”, nacionalnim znakom i kodom/logom ovlašćene kontrolne organizacije koja je izvršila sertifikaciju tog proizvoda.

Proizvodi biljnog porekla iz perioda konverzije koji sadrže isključivo jedan sastojak poljoprivrednog porekla mogu se obeležiti oznakom „PROIZVOD IZ PERIODA KONVERZIJE” i kodom/logom ovlašćene kontrolne organizacije, po isteku roka od godinu dana od dana zaključenja ugovora iz člana 17. stav 2. ovog zakona.

Domaći prerađeni sertifikovani organski proizvod može se obeležiti oznakom iz stava 1. ovog člana, nacionalnim znakom i kodom/logom ovlašćene kontrolne organizacije koja je u poslednjoj fazi proizvodnje izvršila sertifikaciju tog proizvoda, ako sadrži najmanje 95% sastojaka poljoprivrednog porekla koji su proizvedeni u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega.

Na način iz st. 1. i 2. ovog člana mogu se obeležiti i reklamni materijal, prateća dokumentacija i etikete.

Na način iz st. 1. i 2. ovog člana ne mogu se obeležiti proizvodi na kojima je naznačeno da sadrže genetički modificovane organizme, sastoje se ili su proizvedeni od genetički modificovanih organizama.

Sertifikovani proizvodi iz st. 1. i 3. ovog člana, kao i njihov reklamni materijal, prateća dokumentacija i etikete mogu se obeležiti terminima, odnosno skraćenicama koje označavaju poreklo organskog proizvoda (ekološki, biološki, organik, odnosno eko, bio, org. i sl), kao i privatnom oznakom proizvođača, odnosno udruženja proizvođača.

Ministar propisuje izgled oznake i nacionalnog znaka iz stava 1. ovog člana.

Skladištenje organskih proizvoda

Član 28.

Sertifikovani organski proizvodi skladište se u posebnim prostorijama skladišta.

Ako su sertifikovani organski proizvodi upakovani i obeleženi mogu se čuvati u istim prostorijama skladišta sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje, u posebnom delu koji je obeležen.

Ministar bliže propisuje način skladištenja organskih proizvoda iz stava 1. ovog člana.

Prevoz organskih proizvoda

Član 29.

Sertifikovani organski proizvodi prevoze se odvojeno od proizvoda iz konvencionalne proizvodnje.

Ako su sertifikovani organski proizvodi upakovani i obeleženi mogu se prevoziti zajedno sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje.

Ministar bliže propisuje način prevoza organskih proizvoda.

Prodaja organskih proizvoda

Član 30.

Organski proizvodi mogu se prodavati zajedno sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje samo ako su upakovani.

Ako organski proizvodi nisu upakovani moraju se prodavati odvojeno od proizvoda iz konvencionalne proizvodnje na jasno obeleženom mestu, kako bi se sprečilo mešanje sa proizvodima iz konvencionalne proizvodnje.

Proizvođač je dužan da prilikom stavljanja u promet organskih proizvoda poseduje važeći sertifikat izdat od strane ovlašćene kontrolne organizacije.

Ministar bliže propisuje uslove i način prodaje organskih proizvoda iz stava 1. ovog člana.

Uvoz organskih proizvoda

Član 31.

Sertifikovani organski proizvodi iz uvoza moraju biti upakovani i zatvoreni na način koji sprečava zamenu njihove sadržine.

Sertifikovani organski proizvodi iz uvoza mogu se stavljati u promet ako je za te proizvode ovlašćena kontrolna organizacija izdala potvrdu iz člana 22. stav 2. ovog zakona.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu uvoza organskih proizvoda.

Izvoz organskih proizvoda

Član 32.

Sertifikovani organski proizvodi mogu se izvoziti samo sa važećim sertifikatom ovlašćene kontrolne organizacije.

Izvoznik u odgovarajuću rubriku carinske deklaracije upisuje da se radi o organskom proizvodu i broj sertifikata koji prilaže uz tu carinsku deklaraciju.

VII. NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 33.

Inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega vrši Ministarstvo preko inspektora za organsku proizvodnju.

Nadzor nad vršenjem poverenih poslova

Član 34.

Nadzor nad radom ovlašćenih kontrolnih organizacija u vršenju poverenih poslova vrši Ministarstvo u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava.

Legitimacija

Član 35.

U obavljanju poslova inspekcijskog nadzora inspektor za organsku proizvodnju mora da ima službenu legitimaciju.

Ministar bliže propisuje obrazac i sadržinu službene legitimacije iz stava 1. ovog člana, kao i način vođenja evidencije o izdatim legitimacijama.

Prava i dužnosti inspektora za organsku proizvodnju

Član 36.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, inspektor za organsku proizvodnju ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li kontrolna organizacija ispunjava uslove za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji;
- 2) da li ovlašćena kontrolna organizacija vrši uključivanje proizvođača u organsku proizvodnju u skladu sa ovim zakonom;

- 3) da li ovlašćena kontrolna organizacija vodi evidenciju propisanu ovim zakonom;
- 4) da li ovlašćena kontrolna organizacija vrši kontrolu i sertifikaciju u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 5) da li proizvođač obavlja organsku proizvodnju u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 6) da li proizvođač obavlja preradu u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 7) da li se skladištenje, prevoz, obeležavanje, promet, uvoz i izvoz organskih proizvoda vrši u skladu sa ovim zakonom;
- 8) da li je proizvod dobijen metodama organske proizvodnje;
- 9) poslovne knjige ovlašćene kontrolne organizacije u vezi sa poslovima kontrole i sertifikacije organskih proizvoda;
- 10) poslovne knjige i isprave proizvođača u vezi sa sprovođenjem ovog zakona;
- 11) izvršavanje mera po ovom zakonu.

Mere koje nalaže inspektor za organsku proizvodnju

Član 37.

U vršenju poslova iz člana 36. ovog zakona inspektor za organsku proizvodnju može da:

- 1) privremeno zabrani proizvođaču obeležavanje i oglašavanje proizvodne serije proizvoda za koje je utvrđeno da nisu proizvedeni u skladu sa ovim zakonom;
- 2) privremeno zabrani proizvođaču stavljanje u promet proizvoda koji nisu obeleženi u skladu sa ovim zakonom;
- 3) privremeno zabrani ovlašćenoj kontrolnoj organizaciji da obavlja poslove kontrole i sertifikacije, ako utvrdi da ona ne ispunjava uslove za kontrolu i sertifikaciju utvrđene ovim zakonom, kao i ako poslove kontrole i sertifikacije ne obavlja u skladu sa ovim zakonom;
- 4) podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, prijavu za privredni prestup i krivičnu prijavu zbog povrede odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;
- 5) naredi druge mere i preduzme druge radnje u skladu sa ovim zakonom.

Nadležnost za rešavanje o žalbi

Član 38.

Na rešenje inspektora za organsku proizvodnju može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

O žalbi ministar odlučuje u roku od 30 dana od dana dostavljanja žalbe.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Rešenje ministra po žalbi iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Obaveze lica nad kojima se obavlja inspekcijski nadzor

Član 39.

Proizvođač i kontrolna organizacija dužni su da inspektoru za organsku proizvodnju omoguće obavljanje inspekcijskog nadzora.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da na zahtev inspektora za organsku proizvodnju u određenom roku stave na uvid potrebna dokumenta i predmete, odnosno materijale i pruže drugu potrebnu pomoć za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Privredni prestup

Član 40.

Novčanom kaznom od 700.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice - kontrolna organizacija, ako:

- 1) obavlja poslove kontrole i sertifikacije, a nema ovlašćenje Ministarstva za obavljanje tih poslova (član 9);
- 2) ne obavesti Ministarstvo o svakoj promeni uslova za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji (član 13. stav 1);
- 3) poslove kontrole i sertifikacije ne obavlja u skladu sa ovim zakonom (član 20);
- 4) ne izvrši punu fizičku kontrolu i kontrolu dokumentacije proizvođača najmanje jednom godišnje, kao i ako o izvršenoj kontroli ne sačini pismeni izveštaj (član 21);
- 5) izda sertifikat suprotno izveštaju o izvršenim kontrolama (član 22. stav 1);
- 6) za organske proizvode iz uvoza izda potvrdu na osnovu nepotpune ili dokumentacije koja ne potvrđuje da je proizvod proizveden metodama organske proizvodnje (član 22. stav 2);
- 7) ne dostavi godišnji izveštaj Ministarstvu u propisanom roku, kao i ako u tom izveštaju navede netačne podatke (član 24).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 70.000 do 200.000 dinara kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu - kontrolnoj organizaciji.

Za radnje iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, odnosno zaštitna mera zabrane odgovornom licu da vrši određene dužnosti, u trajanju od šest meseci do sedam godina.

Član 41.

Novčanom kaznom od 700.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice - proizvođač, ako:

- 1) stavlja u promet organski proizvod koji nije obeležen u skladu sa ovim zakonom, kao i ako konvencionalni proizvod obeležava suprotno ovom zakonu (član 27);
- 2) stavlja u promet organski proizvod, a ne poseduje važeći sertifikat izdat od strane ovlašćene kontrolne organizacije (član 30. stav 3);

3) stavlja u promet organski proizvod iz uvoza za koji nije dobijena potvrda iz člana 22. stav 2. ovog zakona (član 31. stav 2).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 70.000 do 200.000 dinara kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, odnosno zaštitna mera zabrane odgovornom licu da vrši određene dužnosti, u trajanju od šest meseci do sedam godina.

Prekršaj pravnog lica

Član 42.

Novčanom kaznom od 300.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - kontrolna organizacija, ako ne vodi evidenciju na način propisan ovim zakonom, kao i ako na zahtev Ministarstva ne dostavi podatke iz te evidencije (član 23).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu - kontrolnoj organizaciji.

Član 43.

Novčanom kaznom od 300.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - proizvođač, ako:

1) organsku proizvodnju ne obavlja u skladu sa propisanim metodama organske proizvodnje (čl. 14. i 15);

2) u organskoj proizvodnji koristi reproduktivni materijal iz konvencionalne proizvodnje bez odobrenja ovlašćene kontrolne organizacije, odnosno Ministarstva (član 16. st. 3. i 4);

3) o svojoj proizvodnji ne vodi evidenciju u skladu sa uputstvom ovlašćene kontrolne organizacije, kao i ako pismeno ne obavesti kontrolnu organizaciju o dinamici proizvodnje useva (član 18. stav 2);

4) ne omogući ovlašćenoj kontrolnoj organizaciji vršenje kontrole (član 18. stav 3);

5) preradu, skladištenje, prevoz i prodaju organskih proizvoda ne obavlja u skladu sa odredbama ovog zakona (čl. 26, 28, 29. i član 30. stav 2).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Prekršaj preduzetnika

Član 44.

Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako učini radnje iz člana 41. stav 1. ovog zakona.

Član 45.

Novčanom kaznom od 70.000 do 400.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako učini radnje iz člana 43. stav 1. ovog zakona.

Prekršaj fizičkog lica

Član 46.

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako učini radnje iz člana 41. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona.

Član 47.

Novčanom kaznom od 5.000 do 40.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako učini radnje iz člana 43. stav 1. ovog zakona.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji do usklađivanja sa ovim zakonom

Član 48.

Privredno društvo ili drugo pravno lice koje je do dana početka primene ovog zakona, a na osnovu Zakona o organskoj proizvodnji i organskim proizvodima („Službeni glasnik RS”, broj 62/06) ovlašćeno za izdavanje sertifikata, odnosno resertifikata, nastaviće da obavlja poslove za koje je ovlašćeno do isteka roka u kome važi to ovlašćenje.

Za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u 2012. godini mogu se ovlastiti kontrolne organizacije koje su kod nadležnog akreditacionog tela Republike Srbije podnele zahtev za akreditaciju u skladu sa odgovarajućim srpskim, evropskim i međunarodnim standardima, bez obzira na to da li im je izdat akt o akreditaciji, ako ispunjavaju ostale uslove za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u skladu sa ovim zakonom.

Primena podzakonskih propisa

Član 49.

Propisi za sprovođenje ovog zakona biće doneti u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi koji su doneti na osnovu Zakona o organskoj proizvodnji i organskim proizvodima („Službeni glasnik RS”, broj 62/06), osim odredbi tih propisa koje nisu u skladu sa ovim zakonom.

Prestanak važenja ranijih propisa

Član 50.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o organskoj proizvodnji i organskim proizvodima („Službeni glasnik RS”, broj 62/06).

Stupanje na snagu zakona

Član 51.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od 1. januara 2011. godine.